

УДК 342.95:341.231.14

Писаренко Надія Борисівна –

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Nadiya B. Pysarenko –

candidate of juridical sciences, associate professor,
associate professor of the department of administrative law,
Yaroslav Mudryi National Law University
(77, Pyshkinska Street, Kharkiv, 61024, Ukraine)

Окремі аспекти реалізації права на справедливий суд у провадженні в справах про адміністративні правопорушення

У статті відзначено, що принципи судового провадження в справах про адміністративні правопорушення мають ґрунтуватися на основоположних ідеях відправлення правосуддя, закріплених у міжнародних нормативно-правових актах. Надано характеристику права на справедливий суд, що відображений у статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Таку характеристику здійснено із використанням остаточних рішень Європейського суду з прав людини у справах проти України; зокрема – із використанням рішень, якими констатовано порушення статті 6 Конвенції у судовому провадженні в справах про адміністративні правопорушення.

Ключові слова: право на справедливий суд, судове провадження у справах про адміністративні правопорушення

В статье подчеркнуто, что принципы судебного производства по делам об административных правонарушениях должны базироваться на основоположных идеях отправления правосудия, закрепленных в международных нормативно-правовых актах. Предложена характеристика права на справедливый суд, закрепленного в статье 6 Конвенции о защите прав человека и основоположных свобод 1950 г. Такая характеристика предполагала изучение решений Европейского суда по правам человека по делам против Украины; в частности – изучение решений, в которых констатировано нарушение статьи 6 Конвенции в судебном производстве по делам об административных правонарушениях.

Ключевые слова: право на справедливый суд, судебное производство по делам об административных правонарушениях.

N.B. Pysarenko Certain Aspects of the Exercise of the Right to Fair Trial of Cases on Administrative Offences

The article highlights that the principles of trial of cases on administrative offences shall comply with the basic ideas of administration of justice provided by international acts. The right to fair trial which is enshrined in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of 1950 has been characterized. This characteristic has been carried out following the analysis of some decisions of the European Court of Human Rights, decided upon the complaints of Ukrainian citizens, and positions of the Supreme Court of Ukraine which evaluate the legality of bringing individuals to administrative liability. According to the analysis the following conclusions have been made: 1) trial of cases on administrative offences are considered to be fair if they are public; 2) unjustified short time limits for consideration of cases on administrative offences cause violation of the right to an opportunity for the person to prepare his/her protection and right to legal assistance by choice; 3) trials of cases on administrative offences are considered to be fair if the court announces its decision publicly; 4) authorities of the Supreme Court of Ukraine, established by Art. 297¹⁰ of the Code of Ukraine on Administrative Offences, provide opportunities to reach such legal position which the person, being brought to administrative liability, had before the violation of the Convention.

In this regard it has been mentioned that it is necessary not only to define a court practice in these cases but to improve the provisions of the Code of Ukraine on Administrative Offences.

Keywords: *right to fair trial, trial of cases on administrative offences.*

Нині суди вправі розглядати справи про адміністративні правопорушення, ознаки яких закріплено майже у 140 статтях Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). У більшості із статей передбачено можливість застосування відносно осіб, які притягаються до відповідальності, найжорсткіших стягнень – великих за розміром штрафів, позбавлення на тривалий строк спеціальних, наданих особам прав, оплатного вилучення та конфіскації предметів, що були знаряддями вчинення чи безпосередніми об'єктами правопорушень, громадських і виправних робіт, адміністративного арешту та арешту з утриманням на гауптвахті.

В 2014 році у зв'язку з прийняттям Закону України «Про запобігання корупції» було відкориговано деякі загальні положення КУпАП, зокрема, ті, що стосуються видів адміністративних стягнень. Тепер до переліку останніх включено таке додаткове стягнення, як позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Відповідно до статті 30 КУпАП дане стягнення також призначається судом. Цікавим є те, що на строк від шести місяців до одного року це стягнення може бути застосовано навіть, якщо воно не передбачено санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини КУпАП. В такому випадку суд з урахуванням характеру порушення, вчиненого за посадою, інших обставин справи має самостійно визнати, чи можна зберегти за особою, що притягається до відповідальності, право обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Строком на один рік дане стягнення призначається лише у випадку, коли його спеціально передбачено санкцією статті (санкцією частини статті) Особливої частини КУпАП.

Відзначимо також, що у випадку притягнення до відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, можуть бути накладені одне основне і два додаткові стягнення, що, до речі, не узгоджується із загальними правилами, закріпленими у статті 25 КУпАП.

З огляду на суворість «покарання», застосовуваного судом за вчинення адміністративних правопорушень, можемо впевнено стверджувати, що судове провадження у справах про притягнення до адміністративної відповідальності має ґрунтуватися на принципах, реалізація яких мінімізує імовірність вжиття примусових заходів відносно особи, винуватість якої може бути поставлена під сумнів.

Одним із міжнародних нормативно-правових документів, де вміщено подібні принципи, є Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (далі – Конвенція). Зокрема, статтею 6 цього акту передбачено, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

На перший погляд процесуальні гарантії, виписані у згаданій статті, розповсюджуються тільки на випадки вирішення справ, які стосуються «цивільних прав та обов'язків» і «кримінального обвинувачення». Але практикою Європейського суду з прав людини (далі – Суд), сформованою на основі Конвенції, визначено, що зазначені поняття автономні, і національна правова класифікація конкретного «права» чи «обвинувачення» не є остаточною, коли вирішується питанням про можливість застосування статті 6 [1, с. 201]. Так, Суд вважає обвинувачення «кримінальним», якщо згідно з внутрішнім законодавством держави обвинувачення належить до сфери «кримінального права». Якщо за внутрішнім законодавством обвинувачення належить не до кримінального права, то Суд вирішує питання, чи не належить воно до «сфери кримінального права» в тому автономному тлумаченні, яке дає цьому терміну Конвенція [2].

У своїх рішеннях Суд закріплює також інформацію відносно трьох критеріїв, що мають бути враховані при вирішенні питання про належність до «сфери кримінального права» тих

чи інших справ. Такими критеріями є: 1) чи належить правопорушення до сфери кримінального права; 2) характер правопорушення; 3) суворість покарання за таке правопорушення [3].

На підставі аналізу рішень Суду науковці констатують, що перший критерій – належність правопорушення до сфери кримінального права – має лише формальний та відносний характер. Більш вагомим вони вважають характер правопорушення, який можна оцінити, відповівши на питання, чи можна визнати, що у дотриманні правила, що порушено, зацікавлені не певні особи, а все населення. Відносно третього критерія, то загальновідомо, що до «сфери кримінального права» належать покарання, пов'язані з позбавленням свободи, а також такі, що спричиняють значних негативних наслідків [4, с. 242].

Зауважимо, що, за позицією Суду, два останні критерії (характер правопорушення і суворість покарання) є альтернативними, тобто для віднесення правопорушення до сфери кримінального права досить одного з них [3].

Для прикладу згадаємо рішення у справах «Гурепка проти України» та «Корнєв і Карпенко проти України», в яких Суд оперує одним із наведених критеріїв задля того, щоб встановити належність адміністративного правопорушення до сфери кримінального права.

В рішенні «Корнєв і Карпенко проти України» відзначено, що заявниця Карпенко у зв'язку з вчиненням адміністративного правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 185³ КУпАП, була покарана шляхом накладення штрафу. Але санкцією вказаної статті на момент, коли заявниця притягалася до відповідальності, було закріплено можливість застосування адміністративного арешту. Отже, правопорушення, про яке йдеться, не є незначним, а провадження з розгляду справи про притягнення до відповідальності за його вчинення має відбуватися на засадах, подібних до тих, що запроваджені для розгляду кримінальної справи [5].

До речі, питання щодо критеріїв, за якими правопорушення може бути віднесено до незначних, також було порушено у пояснювальній записці до Протоколу № 7 до Конвенції. У записці відзначено, що основним критерієм є те, чи карається правопорушення

позбавленням волі. Посилаючись на дане пояснення, Суд у рішенні в справі «Гурепка проти України» демонструє точку зору, яка повністю співпадає із викладеною у справі «Корнєв і Карпенко проти України»: заявник Гурепка притягався до відповідальності за частиною 1 статті 185³ КУпАП, яка передбачала можливість застосування адміністративного арешту строком до 15 діб; наявність у санкції основного покарання у вигляді позбавлення волі унеможлиблює віднесення порушення до числа незначних [6].

Цікавими видаються також аргументи з приводу застосовності статті 6 Конвенції у провадженнях в справах про притягнення до адміністративної відповідальності, наведені Судом у рішенні «Лучанінова проти України».

Заявниця Лучанінова за постановою суду була піддана стягненню у вигляді штрафу в розмірі 51 грн. за правопорушення, передбачене частиною 1 статті 51 КУпАП. У постанові зазначалося, що Лучанінова вчинила крадіжку майна підприємства, де вона працювала. Голова Верховного Суду України переглянув рішення, ухвалене відносно заявниці, визнав останню винною, однак від відповідальності її звільнив за малозначністю порушення, обмежившись усним зауваженням. Пізніше Лучанінову було звільнено із займаної посади на підставі того, що вона була винна у крадіжці майна підприємства.

Європейський суд з прав людини зауважив, що санкція частини 1 статті 51 КУпАП встановлює можливість застосування відносно винних штрафу або виправних робіт. Але з огляду на загальний характер законодавчого положення, яке порушила заявниця, а також на профілактичну та каральну мету стягнень, передбачених цим положенням, провадження у справі Лучанінової, за твердженням Суду, є кримінальним для цілей застосування Конвенції. Той факт, що стягнення, накладене судом першої інстанції, – штраф – було згодом замінено на зауваження, не може позбавити правопорушення, вчиненого заявницею, притаманного йому кримінального характеру [7].

Викладене вище дозволяє дійти висновку, що у розумінні Конвенції адміністративні правопорушення, справи щодо яких розглядаються судом, є належними до сфери кримінального права, якщо (а) у виконанні правил, що знаходяться під охороною

відповідних статей КУпАП, зацікавлені всі громадяни та/або (б) притягнення до відповідальності за певні діяння тягне накладення на винних серйозних «каральних» стягнень. Отже, у судовому провадженні в справах про притягнення до адміністративної відповідальності за наявності означених критеріїв дотримання процесуальних гарантій, які можна виокремити у контексті захисту права на справедливий суд, є обов'язковим.

Такі гарантії впливають зі змісту статті 6 Конвенції. Деякі з них закріплено у статті 13 та Протоколі № 7 до Конвенції. Всі ці гарантії текстуально виглядають як права особи, яка розраховує на справедливий судовий розгляд справи, де вона виступає однією зі сторін.

Так, у пункті 1 статті 6 Конвенції зафіксовано права на: а) рівний доступ до суду і рівність перед судом; б) справедливий судовий розгляд упродовж розумного строку без зволікання; в) відкритий судовий розгляд; г) розгляд компетентним, незалежним та безстороннім судом; д) розгляд лише судовим органом, створеним відповідно до закону; е) конфіденційне і безпосереднє спілкування із захисником, обраним на власний розсуд.

У пункті 2 статті 6 Конвенції йдеться про право особи вважатися невинуватою доти, доки вину не буде встановлено судом згідно із законом.

Пункт 3 статті 6 закріплює наступні права особи: а) бути негайно і детально поінформованою зрозумілою мовою про характер і причини обвинувачення проти неї; б) мати достатньо часу і можливостей для підготовки свого захисту; в) захищати себе особисто чи використовувати правову допомогу захисника, обраного на власний розсуд, у тому числі право мати доступ до захисника на досудовій стадії; г) допитувати свідків обвинувачення та свідків захисту на тих самих умовах; д) не бути вимушеним свідчити проти себе або визнавати вину.

У Протоколі № 7 до Конвенції відображено гарантії щодо можливості перегляду рішення про притягнення до відповідальності, а також щодо наслідків притягнення до відповідальності особи, вина якої не була доведена. У пункті 1 статті 2 даного Протоколу відзначено, що кожен, кого суд визнав винним у вчиненні правопорушення

відповідно до закону має право на перегляд судом вищої інстанції факту визнання його винним або винесеного йому вироку. Стаття 3 Протоколу передбачає, що якщо остаточним рішенням особу було засуджено за вчинення правопорушення і якщо винесений їй вирок було потім скасовано або її було помилувано на підставі нового чи нововиявленого факту, який беззаперечно доводить наявність судової помилки, то ця особа, яка зазнала покарання в результаті такого засудження, має одержати відшкодування згідно із законом або практикою відповідної держави, якщо тільки не буде доведено, що зазначений невідомий факт не було свого часу виявлено повністю або частково з вини цієї особи.

За останні роки Європейським судом з прав людини ухвалено чимало рішень у справах проти України, якими констатовано порушення Конвенції. Зі змісту деяких з них випливає: дані порушення допущено у зв'язку із тим, що українські суди, звертаючись до окремих норм адміністративного права (зокрема, до приписів КУпАП), не враховують обов'язковості конвенційних положень, якими поміж іншого закріплено наведені вище гарантії права на справедливий суд.

Зауважимо, що більшість рішень Суду у справах проти України набуло статусу остаточних. Це надало можливості заявникам у справах ставити питання про перегляд Верховним Судом України рішень національних судів, постановлених із порушенням Україною міжнародних зобов'язань.

На підставі аналізу рішень Суду, а також позицій Верховного Суду України у справах, де оцінюється законність притягнення осіб до адміністративної відповідальності, можна запропонувати низку висновків, з огляду на які, на нашу думку, має формуватися не тільки судова практика з розгляду справ про адміністративні правопорушення, а й удосконалюватися норми КУпАП.

1. Судове провадження у справі про адміністративне правопорушення вважається справедливим за умови, якщо розгляд такої справи був публічним.

Прикладом рішення, у якому Європейський суд з прав людини демонструє наведену позицію, може слугувати рішення,

ухвалене за результатами розгляду справи «Лучанінова проти України».

Засідання суду у справі про відповідальність, що була порушена відносно заявниці, проводилося у приміщенні лікарні, де Лучанінова тимчасово перебувала. Це було обумовлено тим, що заявниця, присутність якої за законом була обов'язковою, у судові засідання не з'являлась, а двомісячний строк, встановлений для накладення стягнення за вчинення правопорушення, спливав.

Хоча у даному випадку доступ громадськості до судового розгляду справи про відповідальність формально не був обмежений, обставини, за яких він відбувався, за позицією Суду, були очевидною перешкодою для його публічності. Суд навів наступні аргументи на обґрунтування цієї точки зору. По-перше, розгляд відбувся у лікарні з обмеженим доступом. По-друге, суд не дозволив іншим особам, крім учасників провадження, залишитися в палаті, де відбувався розгляд, або входити до неї. По-третє, з матеріалів не вбачається існування загальнодоступної інформації про дату та місце засідання.

Суд також наголосив на тому, що найбільш доцільний спосіб врегулювання ситуації, коли особа, яка притягається до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, не з'являється до суду, має визначатися національними судами. Але у даній ситуації заходи, до яких вдався суд, не були «суворо необхідними» у розумінні пункту 1 статті 6 Конвенції, а тому очевидним є те, що їх застосування обмежило право заявниці на публічний розгляд її справи.

2. Встановлення необґрунтовано нетривалих строків для розгляду справи про адміністративне правопорушення тягне порушення права особи мати час та можливості для підготовки свого захисту, а також права на юридичну допомогу за власним вибором.

Згадані вище права закріплено у підпунктах «b» і «с» пункту 3 статті 6 Конвенції. Їх порушення констатовано у рішеннях Суду в справах «Корнєв і Карпенко проти України», «Веренцов проти України» та «Лучанінова проти України».

Відзначимо, що у першій справі Суд досліджував питання відповідності

конвенційним приписам процедур притягнення заявниці Карпенко до відповідальності за частиною 1 статті 185³ КУпАП, а в другій – заявника Веренцова за статтею 185 та частиною 1 статті 185¹ КУпАП.

На момент розгляду справ про притягнення до відповідальності Карпенко та Веренцова статтею 277 КУпАП було встановлено, що справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 185 та частиною 1 статті 185³, розглядаються судами протягом доби, а статтею 185¹ – у триденний строк.

В рішеннях по справах Карпенко та Веренцова Суд нагадав, що підпункт «b» пункту 3 статті 6 Конвенції гарантує обвинуваченому «адекватний час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту». Обвинувачений повинен мати можливість організувати свій захист належним чином, без перешкод викласти суду, який розглядає справу, всі необхідні аргументи захисту і таким чином вплинути на результат провадження. Більше того, засоби, доступні кожному, хто обвинувачується у вчиненні правопорушення, мають включати можливість ознайомитися з результатами розслідування, що проводилося протягом провадження, з метою підготовки свого захисту. Питання адекватності часу та засобів, наданих обвинуваченому, повинно оцінюватися з огляду на обставини кожної конкретної справи.

І у справі Карпенко, і у справі Веренцова Суд зауважив, що незважаючи на відсутність чіткого зазначення точного проміжку часу між складанням протоколів про адміністративні правопорушення та розглядом справ відносно заявників очевидним є те, що він не перевищував кількох годин. Навіть якщо допустити, що дані справи не були складними, Суд висловив сумнів в тому, що обставини, за яких проводився їх розгляд, були такими, що надавали заявникам можливості належним чином ознайомитися з обвинуваченням і доказами проти них, адекватно оцінити їх і розробити ефективну юридичну стратегію свого захисту. Подальше апеляційне оскарження, яке мало місце у справі Веренцова, на думку Суду, не могло виправити ситуацію з огляду на те, що на той час, коли апеляційний суд розглянув скаргу заявника, він уже відбув строк свого адміністративного арешту. Отже, в зазначених справах Суд дійшов висновку, що

заявникам не було надано адекватні час і засоби для підготовки їх захисту.

Щодо права на юридичну допомогу за власним вибором, то Судом так само було встановлено його порушення в обох розглядуваних справах. Однак у рішеннях по кожній з них описано різний вияв такого порушення. Так, у справі Веренцова національний суд відмовив заявникові у задоволенні клопотання щодо забезпечення представництва його інтересів адвокатом за його власним вибором на тій підставі, що заявник сам був правозахисником. Критикуючи таку аргументацію, Суд вказав, що не кожен правозахисник є адвокатом і навіть, якщо така особа і є адвокатом, то це не означає, що вона не була вразливою або не потребувала підтримки у своєму процесуальному статусі підозрюваного. Якщо особа вважає, що вона потребує юридичної допомоги, і національне законодавство гарантує їй право на захисника, незалежно від її власної обізнаності в юридичних питаннях, відмова національних органів задовольнити її клопотання про юридичне представництво виглядає незаконною та свавільною [8].

В іншій справі заявниця Карпенко стверджувала, що, хоча вона не зверталася із клопотанням про забезпечення юридичного представництва її інтересів, їй не можна дорікати за це, оскільки, як було зазначено вище, вона не мала часу оцінити ситуацію й усвідомити необхідність і важливість такого клопотання для розгляду її справи. Отож, Суд дійшов висновку, що бездіяльність заявниці не звільняє державу від відповідальності за порушення її процесуальних прав.

У рішенні в справі «Лучанінова проти України» Суд акцентував увагу на праві особи, щодо якої вирішується питання про відповідальність, брати ефективну участь у провадженні. Саме таке право заявниці було порушено через те, що вона не була завчасно повідомлена про судовий розгляд, а тому не могла підготуватися для участі в ньому. Крім цього Лучанінова подала клопотання про надання безоплатної правової допомоги, і національний суд задовольнив його, призначивши захисника для її захисту. Але до судового розгляду заявницю не повідомили про це, і, таким чином, вона не могла скористатися

юридичною допомогою для підготовки свого захисту.

3. Провадження у справі про адміністративне правопорушення вважається справедливим за умов виконання судом вимоги проголошення судового рішення публічно.

Цей висновок сформульовано у рішенні Суду в справі «Шмушкович проти України». Заявник у зверненні до Суду повідомив, що він був притягнутий до відповідальності за статтею 185¹ КУпАП із накладенням на нього стягнення у вигляді штрафу в розмірі 170 грн. Шмучкович стверджував, що постанова про застосування відносно нього стягнення є протиправною, бо заборона організованого ним мирного зібрання здійснена всупереч Конституції України, а судові рішення у справі щодо нього не було проголошено публічно.

У даній справі Суд не визнав недотримання вимоги щодо публічного проголошення судового рішення. За позицією Суду, зазначена вимога була виконана за допомогою публічного постановлення рішення апеляційним судом.

Разом з тим, Суд відреагував на аргументи Уряду України щодо необов'язковості дотримання цієї вимоги у провадженні в справі про адміністративне правопорушення. Такі аргументи зводилися до того, що КУпАП, на відміну від інших процесуальних законів, не встановлює, що рішення необхідно проголошувати публічно. Адже, на погляд Уряду, провадження щодо адміністративних правопорушень є незначущими, численними та часто повторюваними, і таким чином вимога щодо публічного проголошення рішень була б для цих проваджень надто обтяжливою.

Суд не погодився із таким твердженням Уряду й наголосив, що публічний характер провадження захищає сторони від таємного відправлення правосуддя без громадського контролю; він є одним із засобів, яким можна зберегти довіру до судів як вищої, так і нижчої інстанцій. Суд зауважив також, що провадження у справі заявника Шмушковича стосувалося правопорушення, яке було достатньо серйозним, щоб таке провадження підпадало під застосування статті 6 Конвенції. Сам Уряд погодився, що стаття 6 Конвенції є застосовною до цього провадження. Тому, як підкреслив Суд, гарантії цієї статті є повністю застосовними до

провадження, включаючи вимогу проголошення судових рішень публічно [9].

4. *Визначені у статті 297¹⁰ КУпАП повноваження Верховного Суду України повною мірою забезпечують адекватні можливості для досягнення юридичного стану, що мала до порушення Конвенції особа, відносно якої вирішувалось питання про притягнення до адміністративної відповідальності.*

Відповідно до цієї статті, якщо Верховний Суд України дійшов висновку про повне або часткове задоволення заяви про перегляд постанови в справі про адміністративне правопорушення у зв'язку із встановленням порушення Україною міжнародних зобов'язань, то він має право: а) скасувати постанову та закрити провадження у справі; б) скасувати постанову та направити справу на новий розгляд до суду, який виніс оскаржувану постанову; в) змінити постанову.

Зауважимо, що і Веренцов, і Швидка у заявах до Суду відзначували, що притягнення їх до адміністративної відповідальності є порушенням прав, що захищаються Конвенцією. Так, Веренцов скаржився на втручання у його право на свободу мирних зібрань (стаття 11 Конвенції), а Швидка – на порушення її права на свободу вираження поглядів (стаття 10 Конвенції). Іншими словами, обидва заявника стверджували, що їх дії не є протиправними, а тому відносно них не можуть бути застосовані будь-які примусові заходи. Суд своїми рішеннями підтримав позиції Веренцова та Швидкої, констатувавши порушення зазначених статей Конвенції.

Верховний Суд України, розглянувши відповідні заяви Веренцова та Швидкої, рішення національних судів про притягнення цих осіб до відповідальності скасував, а провадження у справах закрити за відсутності складів адміністративних правопорушень [10, 11].

Карпенко у заяві до Суду вказувала на порушення пункту 3 статті 6 Конвенції, а саме –

на ненадання їй часу та можливостей, необхідних для підготовки її захисту. Отже, заявниця не скаржилася на притягнення до відповідальності за відсутності в її діях складу правопорушення; вона відзначувала, що не мала справедливого судового розгляду внаслідок недотримання процесуальних гарантій, передбачених Конвенцією. У зв'язку із цим Верховний Суд України частково задовольнив заяву Карпенко щодо перегляду рішення про притягнення її до відповідальності, постанову суду першої інстанції скасував, а справу направив на новий розгляд [12].

Провадження у справі, порушеній відносно Карпенко, було закрито постановою судді Червонозаводського районного суду м. Харкова. Адже на момент її нового розгляду закінчився строк накладення адміністративного стягнення. У цьому рішенні Карпенко була визнана винною у вчиненні правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 185³ КУпАП [13]. Вбачаємо, що бажаною для заявниці підставою закриття провадження, яка повністю реабілітувала б її, було б встановлення суддею при новому розгляді справи відсутності в її діях складу правопорушення через недоведеність вини у скоєнні протиправного діяння.

У Єдиному реєстрі судових рішень не розміщено рішення апеляційного суду у справі щодо притягнення Карпенко до відповідальності. Припускаємо, що заявниця не скористалася правом на оскарження судової постанови, згідно з якою вона визнана винною. Хоча відповідно до ст. 294 КУпАП вона могла би оскаржити рішення суду першої інстанції, постановлене внаслідок нового розгляду справи, і просити апеляційний суд закрити провадження саме за реабілітуючою підставою.

Список використаних джерел:

1. Віткаускас Д. Стаття 6 Європейської конвенції з прав людини / Д. Віткаускас // Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / за ред. О. Л. Жуковської. – К. : ЗАТ «ВІПОЛ», 2004. – С. 201–232.

2. Решение Европейского суда по правам человека по делу «Девеер против Бельгии» (*Deweere v. Belgium*) от 27 февраля 1980 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://european-court.eu/uploads/ECHR_Deweere_v_Belgium_27_02_1980.pdf.
3. Решение Европейского суда по правам человека по делу «Энгель и другие против Нидерландов» (*Engel and Others v. Netherlands*) от 8 июня 1976 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://european-court.eu/uploads/ECHR_Engel_and_Others_v_The_Netherlands_08_06_1976.pdf.
4. Толочко О. Право на справедливый судебный розгляд (стаття 6 ЄКПЛ) у світлі українського законодавства та правозастосовної практики / О. Толочко // Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст / за ред. О. Л. Жуковської. – К. : ЗАТ «ВІПОЛ», 2004. – С. 233–270.
5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Корнев і Карпенко проти України» (*Kornev and Karpenko v. Ukraine*) від 21 жовтня 2010 р. // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2011. – № 4. – С. 88–106.
6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Гурепка проти України» (*Gurepka v. Ukraine*) від 8 квітня 2010 р. // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2011. – № 3. – С. 192–201.
7. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Лучанінова проти України» (*Luchaninova v. Ukraine*) від 9 червня 2011 р. // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2012. – № 3. – С. 64–81.
8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Веренцов проти України» (*Vyarentsov v. Ukraine*) від 11 квітня 2013 р. // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2013. – № 3. – С. 73–104.
9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шмушкович проти України» від 14 листопада 2013 р. // Офіційний вісник України. – 2014. – № 54. – Ст. 1494.
10. Постанова Верховного Суду України від 3 березня 2014 р., № 37908429 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37908429>.
11. Постанова Верховного Суду України від 27 квітня 2015 р., № 44293205 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44293205>.
12. Постанова Верховного Суду України від 9 липня 2012 р., № 25300167 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/25300167>.
13. Постанова Червонозаводського районного суду м. Харкова від 29 грудня 2012 р., № 28420109 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/28420109>.

References

1. D. Vitkauskas Article 6 of the European Convention for Human Rights / D. Vitkauskas // The European Convention for Human Rights: Basic Provisions, Practice Application, Ukrainian Context / under the editorship of O. L. Zhukovska. – K. : ZAT “VIPOL”, 2004. – Pp. 201-232.
2. Decision of the European Court of Human Rights in Case *Deweere v. Belgium* dated February 27, 1980 [Online resource]. – Access : http://european-court.eu/uploads/ECHR_Deweere_v_Belgium_27_02_1980.pdf.
3. Decision of the European Court of Human Rights in Case *Engel and Others v. Netherlands* dated June 8, 1976 [Online resource]. – Access : http://european-court.eu/uploads/ECHR_Engel_and_Others_v_The_Netherlands_08_06_1976.pdf.
4. O. Tolochko Right to Fair Trial (Article 6 of the ECHR) within Ukrainian Legislation and Law Enforcement Practice / O. Tolochko // The European Convention for Human Rights: Basic Provisions, Practice Application, Ukrainian Context / under the editorship of O. L. Zhukovska. – K. : ZAT “VIPOL”, 2004. – Pp. 233-270.
5. Decision of the European Court of Human Rights in Case *Kornev and Karpenko v. Ukraine* dated October 21, 2010 // Practice of the European Court of Human Rights. Decisions. Commentaries. – 2011. – No. 4. – Pp. 88-106.

6. Decision of the European Court of Human Rights in Case *Gurepka v. Ukraine* dated April 8, 2010 // Practice of the European Court of Human Rights. Decisions. Commentaries. – 2011. – No. 3. – Pp. 192-201.

7. Decision of the European Court of Human Rights in Case *Luchaninova v. Ukraine* dated June 9, 2011 // Practice of the European Court of Human Rights. Decisions. Commentaries. – 2012. – No. 3. – Pp. 64-81.

8. Decision of the European Court of Human Rights in Case *Vyerentsov v. Ukraine* dated April 11, 2013 // Practice of the European Court of Human Rights. Decisions. Commentaries. – 2013. – No. 3. – Pp. 73-104.

9. Decision of the European Court of Human Rights in Case *Shmushkovych v. Ukraine* dated November 14, 2013 // *Ofitsiyniy visnyk Ukrainy* (the Official Bulletin of Ukraine). – 2014. – No. 54. – Art. 1494.

10. Decision of the Supreme Court of Ukraine dated March 3, 2014 No. 37908429 [Online resource]. – Access : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37908429>.

11. Decision of the Supreme Court of Ukraine dated April 27, 2015 No. 44293205 [Online resource]. – Access : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44293205>.

12. Decision of the Supreme Court of Ukraine dated July 9, 2012 No. 25300167 [Online resource]. – Access : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/25300167>.

13. Decision of Chervonozavodskyi district court of Kharkiv dated December 29, 2012 No. 28420109 [Online resource]. – Access : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/28420109>.